

Πεντηκοστάριον
Χαρμόσουνον
Τὸ Ταξίδι Συνεχίζεται
μέσα στὸ Φῶς τῆς Ἀναστάσεως
πρὸς τὴν Δόξα τῶν Ἑσχάτων

■ † Κυριακὴ τῶν Ἁγίων Πάντων

Ἡ ἀναγκαία τιμὴ πρὸς τοὺς Ἁγίους*

Μετοχὴ στὸ εἶναι τοῦ Θεοῦ

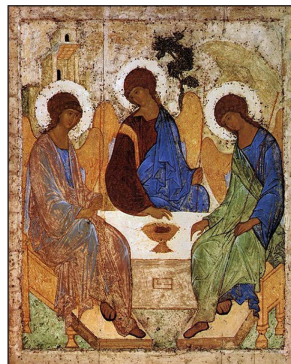
Τὴν περασμένη Κυριακὴ ἐορτάσαμε τὴν Κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στους Ἀποστόλους καὶ στὴν Ἐκκλησία, καὶ ἡ Ἑορτὴ αὐτὴ μᾶς προσκαλοῦσε νὰ στρέψουμε τὸ βλέμμα πρὸς τὴν Ἁγία Τριάδα, ἡ Ὅποια ἐπιτέλεσε τὸ ἔργο αὐτὸ τῆς σωτηρίας τῆς ἀνθρωπότητας –κάθε ἓνα ἀπὸ τὰ θεῖα Πρόσ-ωπα ἐκπλήρωσε τὸν ρόλο του.

Κάθε ἔργο τῆς Ἁγίας Τριάδος εἶναι τὸ κοινὸ ἔργο τῶν τριῶν Προσώπων, κάθε ἓνα ὁμως ἀπὸ αὐτὰ ἐνεργεῖ κατὰ τὸν δικό Του τρόπο, φανερώνοντας, μέσα ἀπὸ τὴν συμβολή Του στὸ ἔργο τῆς σωτηρίας, αὐτὸ πὸ εἶναι στους κόλπους τῆς Τριάδος.

Καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα φανερώνεται ἰδιαίτερος σ' αὐτὴ τὴν Ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς, ὡς ἡ κατ' ἐξοχὴν πηγὴ ἀγιασμοῦ, ὡς Ἐκεῖνο πὸν μεταδίδει στους ἀνθρώπους τὴν Θεῖα Ζωή, τὴν Ζωὴ πὸν ὑπάρχει προαιωνίως στους κόλπους τῆς Ἁγίας Τριάδος, καὶ στὴν Ὅποια ὁ Πατὴρ θέλησε νὰ μετέχουμε καὶ ἔμεις, διὰ τοῦ Υἱοῦ Του, κυρίως διὰ τοῦ Πασχαλίου Μυστηρίου τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεώς Του.

Τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς ἦταν νὰ μετὰσχουμε στους καρποὺς τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ ἔργου διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ Ὅποιο καὶ ὀδήγησε τὸ ἔργο αὐτὸ στὴν τελείωσή του.

Καὶ σήμερα, ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποία τιμοῦμε ὅλους τοὺς Ἁγίους, ἀναλογιζό-

μαστε ἀκριβῶς τοὺς καρπούς τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας, ἐνὸς ἔργου ποὺ ὄχι μόνο τράβηξε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τοὺς ἔσωσε ἀπὸ τὴν κατάρα, ἀλλὰ τοὺς ἔδωσε καὶ τὴν Θεία Ζωή. **Αὐτὴ** ἡ μετοχὴ στὴν Θεία Ζωὴ ἦταν καὶ ὁ λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ Πατὴρ θέλησε νὰ δημιουργήσει τὸν κόσμον καὶ τὴν ἀνθρωπότητα. **Διὰ** τῶν Ἁγίων ὁλοκληρώνεται στὸν ὑπέρτατο βαθμὸ τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ.

* * *

Αὐτοὶ ποὺ ὀνομάζουμε «**Ἁγίους**» εἶναι οἱ Χριστιανοί, στὸ πρόσωπο τῶν ὁποίων ἡ ἐπίσημη Ἐκκλησία ἀναγνώρισε τοὺς βαπτισμένους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι **ἀξιοποίησαν στὸ μέτρο τοῦ δυνατοῦ τὴν Χάρι τοῦ Βαπτίσματος τους** καὶ τῶν ὁποίων ἡ αἰώνια σωτηρία ἔχει ἐξασφαλιστεῖ. **Ἀποτελοῦν** γιὰ μᾶς ὑποδείγματα βίου καὶ Τοὺς ζητοῦμε νὰ μεσιτεύουν γιὰ μᾶς στὸν Θεό.

Εἶναι ὡστόσο προφανές, ὅτι ὑπάρχουν μυριάδες ἀνόνητων βαπτισμένων ποὺ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν ζωὴ αὐτὴ ὡς φίλοι τοῦ Θεοῦ καὶ ἔχουν σωθεῖ, χωρὶς νὰ ἀναγνωριστοῦν ἐπισήμως ὡς Ἅγιοι ἀπὸ τὴν ἐπίσημη Ἐκκλησία. **Στὴν** σημερινὴ Ἑορτὴ τῶν Ἁγίων Πάντων περιλαμβάνονται καὶ αὐτοί.

Οἱ Ἅγιοι λοιπὸν εἶναι ἄνδρες, γυναῖκες, ἀκόμη καὶ παιδιά, στοὺς ὁποίους, κατὰ τὴν ἐπίγεια ζωὴ Τοὺς, οἱ δωρεὰς τοῦ Θεοῦ ἀπέδωσαν καρπούς, καθὼς συνεργάστηκαν καὶ οἱ ἴδιοι μὲ αὐτές.

Διότι, ὁ Θεὸς δὲν θέλησε νὰ ἀγιαστοῦμε ἐρήμην μας, γιὰτὶ τότε ὁ ἀγιασμὸς δὲν θὰ ἦταν πραγματικὰ δικός μας, ἀλλὰ ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο ἔργο τοῦ Θεοῦ. **Ὁ** ἀγιασμὸς ὅμως ἐπιτυγχάνεται μὲ **συνέργεια** Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. **Ὁ** Θεὸς μᾶς δίνει τὰ πάντα, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν προϋπόθεση, ὅτι ὁ ἄνθρωπος **συνεργάζεται,** ὅτι ἀνοίγει τὴν καρδιά του καὶ μὲ τὴν ἐλεύθερη βούλησίν του ἀξιοποιεῖ τὴν δωρεὰ τοῦ Θεοῦ. **Οἱ** Ἅγιοι εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ στὴν δωρεὰ τοῦ Θεοῦ πρόσφεραν πλήρη τὴν **συνέργειά** τους.

Βεβαίως ὅλοι οἱ βαπτισμένοι ποὺ δὲν εἶναι μεγάλοι ἁμαρτωλοὶ κατέχουν τὴν δωρεὰ αὐτὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ ἀρχαία Ἐκκλησία δὲν δίσταζε νὰ ἀποκαλεῖ «**ἁγίους**» ὅλους τοὺς ἀληθινούς Χριστιανούς. **Καὶ** αὐτὸ παραμένει στὴν γλῶσσα τῆς λατρείας, ὅπως γιὰ παράδειγμα, ὅταν ὁ λειτουργὸς ἐκφωνεῖ τὴν φράση: **«Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις!».**

Δυστυχῶς, ὅλοι ἐμεῖς, ποὺ εἴμαστε **ἅγιοι** με αὐτὴ τὴν ἔννοια, δὲν φέρνουμε καρπούς ἀνάλογους τῶν δωρεῶν ποὺ ἔχουμε λάβει ἀπὸ τὸν Θεό, ἐνῶ θὰ μπορούσαμε. **Οἱ Ἅγιοι** τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἦταν ὄντα ποὺ ἀποτελοῦσαν ἐξαίρεση, δὲν εἶχαν εἰδικὸ προορισμὸ νὰ γίνουν **ἅγιοι**: ἦταν ἄνθρωποι σὰν ἐμᾶς, ἐλεύθεροι καὶ με ἐλεύθερη

βούληση, ἀλλὰ τὴν χρησιμοποίησαν ἀποκλειστικά, θὰ ἔλεγα, γιὰ νὰ καρποφορήσουν καρπούς ἀξιους τῆς Θείας Ζωῆς, στὴν Ὅποια κλήθηκαν.

Χάρη σὲ ὅσα γνωρίζουμε ἀπὸ τὴν ζωὴ τῶν Ἁγίων, διαβλέπουμε ὅτι ἀνάμεσά μας ὑπάρχει παρουσία τῆς Θείας Ζωῆς. **Οἱ** ἐξαιρετικὲς ἀρετὲς τῶν Ἁγίων δὲν εἶναι ἀπλῶς ἀνθρώπινες, δὲν εἶναι ἀπλῶς ἠθικὲς ιδιότητες, εἶναι κάτι πραγματικὰ θεῖο. **Ἡ Ἀγιότητα** εἶναι μία ἄκτιστη πραγματικότητα, στὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος προσφέρει ὀλόκληρη τὴν συνεργασία του.

Κατὰ μία πολὺ παραστατικὴ εἰκόνα ποὺ ἐπαναλαμβάνεται συχνὰ ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, αὐτὴ τοῦ πυρακτωμένου σιδήρου, οἱ Ἅγιοι ἄφησαν νὰ τοὺς πυρακτώσει τὸ Θεῖο Πῦρ τοῦ Χριστοῦ, τὸ Ἄκτιστο αὐτὸ Πῦρ ποὺ ἦρθε νὰ φέρει στὴν γῆ ὁ Χριστὸς καὶ τὸ ὁποῖο εἶναι ἡ ἐνέργεια τῆς ἴδιας τῆς θεότητας.

* * *

Ὅλες οἱ ἀρετὲς τῶν Ἁγίων εἶναι ἀντανάκλαση αὐτοῦ ποὺ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Θεός: **μετοχὴ τοῦ ἀνθρώπου στὴν ἄκτιστη αὐτὴ πραγματικότητα**. **Μὲ** αὐτὴν τὴν ἔννοια, οἱ Ἅγιοι εἶναι ἀνάμεσά μας σὰν τὰ ἀνοικτὰ πρὸς τὸν οὐρανὸ παράθυρα.

Ἡ Ἀγιότητά Τους, ἡ ἀγάπη Τους γιὰ τὸν Θεό, ἀγάπη ποὺ σὲ πολλὰς περιπτώσεις ἔφθασε ὡς τὸ μαρτύριο, ἡ καθολικὴ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀδελφούς Τους, συνοδευόμενι ἀπὸ τὴν ταπεινοφροσύνη, μιὰ ταπεινὴ ἀγάπη, ὅπου τὸ ἐγὼ σβῆνεται ἐντελῶς, ὅλα αὐτὰ φανερώνουν ποιά εἶναι ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὴν ὑποδεχόμαστε ὀλόψυχα.

Οἱ Ἅγιοι εἶναι τὰ πρότυπά μας, καὶ αὐτὸ ποὺ βλέπουμε στὴν ζωὴ Τους εἶναι ἡ συνεργασία Τους με τὴν Χάρι τοῦ Θεοῦ, κάτι πραγματικὰ θαυμαστό.

Οἱ Ἅγιοι εἶναι ἡ ἀντανάκλαση τοῦ οὐρανοῦ, δηλαδὴ τῆς Θείας Ζωῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀνάμεσά μας. **Οἱ** ἀρετὲς Τους, ἃς τὸ ἐπαναλάβουμε, δὲν ἦταν ἀρετὲς ἀνθρώπινες, τὰ δὲ θαύματά

Τους φανερώνουν, ὅτι μέσα Τους εἶχαν μιὰ δύναμη ποὺ δὲν ἦταν τοῦ κόσμου τούτου.

Διαπιστώνουμε καμὶ φορὰ στοὺς συγχρόνους μας ἓνα εἶδος δισταγμοῦ σχετικά μὲ τὰ θαύματα. **Σ**τὴν πραγματικότητα ὁμως τὰ θαύματα τῶν Ἁγίων, ὅπως καὶ τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ στὸ Εὐαγγέλιο, φανερώνουν ὅτι ἡ μετοχὴ αὐτὴ στὴν Θεία Ζωὴ εἶναι κάτι πραγματικὰ ἄλλης τάξεως ἀπὸ τὶς κτιστὲς πραγματικότητες, εἶναι ὁ καρπὸς τῆς παρεμβάσεως τοῦ Θεοῦ, ποὺ χορηγεῖ στοὺς ἀνθρώπους **μετοχὴ στὸ δικό Του εἶναι,**

κάτι ποὺ εἶναι ξένο πρὸς τὸν ἄνθρωπο καὶ πρέπει νὰ διεγείρει μέσα μας τὴν γεμάτη θαυμασμὸ δοξολογία τοῦ Κυρίου μας.

Οἱ Ἅγιοι στὸν Οὐρανὸν εἶναι ἐπίσης προστάτες μας· μᾶς βοηθοῦν στὴν πνευματικὴ μας ζωὴ μὲ τὴν μεσιτεία Τους, μᾶς μεταδίδουν κάτι ἀπὸ τὴν Θεία Ζωὴ ποὺ ἔχουν μέσα τους, διότι ἔγιναν σὰν τὸν Χριστό, μαζί μὲ τὸν Χριστό, ἐν Χριστῷ σὰν τὸν πυρωμένο ἄνθρακα. **Κ**αὶ στὴν ἐπαφὴ μαζί Τους, ὅταν προσευχόμαστε σ' αὐτούς, ὅταν προσκυνοῦμε τὰ Λείψανά Τους, κάτι ἀπὸ τὴν Θεία αὐτὴ Ζωὴ φθάνει καὶ σ' ἐμᾶς καὶ διεισδύει μέσα μας.

Στὸν βαθμὸ ὁμως ποὺ οἱ ἄνθρωποι ἀπιστοῦν στὴν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας καὶ παύουν νὰ τιμοῦν τοὺς Ἁγίους, παύουν νὰ τοὺς ἀγαποῦν ἢ νὰ σέβονται τὰ Λείψανά Τους, τότε πλέον οἱ Ἅγιοι δὲν μποροῦν νὰ μᾶς βοηθήσουν· ἀποκλείουμε τὸν ἑαυτὸ μας ἀπὸ τὴν ἐπίδρασή Τους, ὑψώνουμε τοίχο ἀνάμεσα σ' Ἐκείνους καὶ σ' ἐμᾶς.

* * *

Νὰ ἀγαπήσουμε λοιπὸν τοὺς Ἁγίους, νὰ ἀγαπήσουμε τὸν βίό Τους, τὴν διήγηση τῶν θαυμάτων Τους, ὄχι γιὰ νὰ ἀναζητήσουμε ἐκεῖ μαθήματα ἠθικῆς, ἀλλὰ γιὰ νὰ θαυμάσουμε τὶς δωρεὲς ποὺ ἔχει δώσει ὁ Θεὸς στοὺς ἀνθρώπους, νὰ ἀνακαλύψουμε δι' Αὐτῶν τὸ Πρόσωπο τοῦ Πατέρα μας, τὰ ἄλλα Πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος, ποὺ ἀπεργάζονται τὸν ἁγιασμὸ τῶν ἀνθρώπων. **Οἱ Ἅγιοι** μᾶς βοηθοῦν νὰ ὑμνοῦμε Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. **Ἀμήν!**

□

(*) π. Πλακίδα Deseille, «Πάσχα τὸ αἰῶνιο πέρασμα», σελ. 211-217, ἐκδόσεις «Ἐαρ», Μάιος 2021. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.